

Notat til Helse- og omsorgskomiteen Angående sak: Statsbudsjettet 2019 Prop. 1 S (2018-2019)

Innledning

Spekter mener forslaget til statsbudsjett på overordnet nivå er fornuftig og forutsigbart, godt tilpasset den økonomiske situasjonen i landet.

Regjeringen venter at økningen av sykehusenes driftsbudsjett på 1 350 mill kr skal gi en aktivitetsvekst på 1,7 prosent. Det kan vise seg å være vel optimistisk, etter Spekters oppfatning. Befolkningen blir eldre år for år, og behovet for hjelp fra spesialisthelsetjenesten øker i raskere takt enn befolkningsøkningen. Spekter mener derfor 2019 blir et krevende år for spesialisthelsetjenesten, og at behovet for effektivisering og omstilling forsterkes. I den forbindelse vil Spekter spesielt kommentere fire punkter:

- **Arbeidstid og produktivitet**
Personell er helsesektorens viktigste innsatsfaktor. Spekter ber om at det tas initiativ for å tilpasse arbeidstidsbestemmelsene til driftsbehovene.
- **Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen bør evalueres**
Gir reformen effekten man håpet på? Det er på tide å evaluere.

- **Et finansieringssystem i takt med digitalisering og nye, effektive løsninger**
Finansieringssystemet bør tilpasses digitaliseringen og fremme nye, effektive og pasientvennlige løsninger
- **Private viktige for å tette gapet mellom ressurser og behov**
Gapet mellom ressurser og behov i helse- og omsorgstjenesten krever mobilisering av alle krefter og godt samarbeid mellom offentlige, private og ideelle aktører

Arbeidstid og produktivitet

Budsjettet fremhever at personell, utdanning og kompetanse er grunnleggende innsatsfaktorer for å skape pasientens helsetjeneste og gode, trygge helsetjenester. Budsjettet peker på framskrivninger som viser «betydelig forventet merbemanningsbehov» i spesialisthelsetjenesten i årene fremover. Helseforetakene lokalt og regionalt påminnes om at de må ha oppmerksomhet og kunnskap om fremtidig personell- og kompetansebehov, og det vises til krav i foretaksmøtene om at det utvikles planer og strategier for dette. Dette er betimelig.

Det ville ha vært til stor hjelp for foretakene i deres planarbeid om man hadde gjennomført Arbeidstidsutvalgets forslag, slik at sykehusene kan fordele arbeidstiden på en bedre måte enn i dag. Spekter vil derfor be om at tas initiativ til å ta utvalgets forslag opp til ny vurdering.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen bør evalueres

Spekter støtter gode, målrettede tiltak og reformer som kan bidra til effektivisering og produktivitetsvekst i offentlig sektor. Det er ennå for tidlig å konkludere om virkningen Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE), men tilbakemeldinger fra Spekters medlemmer gir signaler om at reformen ikke virker så godt som håpet. Spekter mener derfor tiden er inne for å samle og evaluere erfaringene så langt, med sikte på å utvikle mer målrettede tiltak for effektivisering.

Et finansieringssystem i takt med digitalisering og nye, effektive løsninger

Digitalisering og e-helse åpner nye og pasientvennlige muligheter for behandling på avstand, kompetanseoverføring og effektivisering. Det er viktig at finansieringssystemet understøtter og fremmer slike løsninger. I dag taper eksempelvis sykehus penger på å tilby pasienter og lokalt helsepersonell polikliniske konsultasjoner over video når andre faggrupper enn lege deltar, mens samme krav ikke gjelder fysiske konsultasjoner. Spekter har i denne forbindelse merket seg budsjettforslagets punkt om at flere behandlingstilbud skal legges til ISF-ordningen og at det skal legges til rette for mer sammenhengende pasientforløp. Spekter imøteser en konkretisering av dette.

Private viktige for å tette gapet mellom ressurser og behov

Budsjettet bekrefter at virkeligheten beskrevet i Perspektivmeldingen ikke lenger tilhører en fjern fremtid. Ressursene er knappe og de blir knappere. Samtidig stiger behov for og forventninger til helse- og omsorgstjenester. Gapet mellom ressurser og behov blir mer merkbart.

Det er bred oppslutning i folket og blant politikerne i Norge om at vi skal ha en sterkt offentlig helse- og omsorgssektor tuftet på verdier som likhet, trygghet og kvalitet. Samfunnsansvar er fellesnevneren for

Spekters medlemsvirksomheter som leverer tjenester innen helse og omsorg. Uansett om de er offentlige, ideelle eller kommersielle, er de alle opptatt av kvalitet, nytenkning og innovasjon, slik at de skal kunne levere bedre tjenester.

Helse- og omsorgssektoren har behov for alle som kan levere gode og effektive velferdstjenester. Gjennom offentlige og private aktører som er seg sitt samfunnsansvar bevisst, kombinert med en pragmatisk politikutfordring nasjonalt og lokalt vil det norske samfunnet ha de beste forutsetningene for å møte en utfordrende fremtid. Et godt og konstruktivt samspill mellom offentlige og private aktører vil i tillegg fremme innovasjon, kunnskapsdeling og kvalitet til det beste for samfunnet og den enkelte bruker.